

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/180/2016
Identifikačné číslo spisu: 7016200033
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200033.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: L. N., bytom U. XXX/X, B., zastúpený: h&h PARTNERS, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom: Mäsiarska 6, 040 01 Košice, IČO: 44 323 760, proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/2/2016-38 zo dňa 27.5.2016, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/2/2016-38 zo dňa 27.5.2016 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.11.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 21.9.2015 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 28.10.2015 nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že vychádzal z posudkov posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, pobočky (Košice, Rožňava) aj ústredia (Košice) z 21.03.2014, 01.12.2014, 03.03.2015, 28.10.2015 a 02.05.2016 aj na základe navrhovateľom neustále doplňovaných lekárskeho vyšetrení, pričom dospel k názoru, že títo sa náležite a podrobne zaoberali navrhovateľovými zdravotnými postihnutiami, ich dlhodobosťou a vplyvom na jeho zárobkovú schopnosť keď dospeli k zhodnému záveru, že rozhodujúce zdravotné postihnutie podmieňuje 35% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Osobitne hodnotili aj iné zdravotné postihnutia podľa prílohy č. 4, pričom všetky považovali pre posudkové účely za bezvýznamné. Krajský súd za správne a logické považoval uvažovanie posudkového lekára zo dňa 02.05.2016, ktorý predkladaný lekárskeho posudok z 25.06.2015 nebral do úvahy, keďže neobsahoval žiadne zdôvodnenie ani príčinu

zdravotných obmedzení navrhovateľa vykonávať prácu v určenom pracovnom zaradení. Ostatné zdravotné problémy navrhovateľa tiež nepovažoval za také, ktoré by boli spôsobilé odôvodniť nemožnosť akéhokoľvek pracovného uplatnenia navrhovateľa. Krajský súd preto rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil. Záverom svojho rozhodnutia zdôvodnil, prečo nepripustil do predmetného konania advokátsku koncipientku poverenú právnym zástupcom navrhovateľa. Je toho názoru, že i napriek uvedenému procedurálnemu pochybeniu nedošlo k zmareniu podstaty veci a to preskúmaniu napadnutého rozhodnutia a spravodlivému rozhodnutiu vo veci.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Namietal, že vylúčením advokátskeho koncipienta z pojednávania mu bola odňatá možnosť kvalifikovane konať pred súdom a znemožnil mu navrhnúť aj vykonanie dôkazu posúdenia jeho zdravotného stavu nezávislým znalcom. V tejto súvislosti opakovane poukazuje na dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, ktorý datuje najmä od úrazu v roku 2012. Trvá na tom, že jeho zdravotný stav mu nedovoľuje vykonávať v podstate žiadnu prácu. Dodatočne predložil ďalšie správy na ktoré poukazuje.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č.162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku („O.s.p.“) začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením sa toto odvolacie konanie riadi ustanoveniami O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie alebo zmenu.

Z pohľadu odvolacieho súdu treba prioritne skúmať namietané nepripustenie advokátskeho koncipienta (zamestnanca advokáta zastupujúceho navrhovateľa v konaní vedenom krajským súdom), ktorý mal zastupovať navrhovateľa na pojednávaní krajského súdu konanom dňa 27.05.2016.

Zo skutkového hľadiska možno konštatovať, že podľa zápisnice krajského súdu pojednávania sa zúčastnili navrhovateľ, advokátsky koncipient a poverený zástupca odporkyne, pričom koncipient nebol do konania pripustený (uznesenie čl. 36). Navrhovateľ na pojednávaní v rámci svojho prednesu predložil vyjadrenie právneho zástupcu pripravené na deň pojednávania (27.05.2016), žiadal zhodnotiť aj ostatné doložené lekárske správy a navrhol zrušiť rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátiť na ďalšie konanie. Na otázku súdu, či chce ešte niečo uviesť, povedal: „ja sa v tom nevyznám“. Na záver pojednávania bol vyhlásený rozsudok, ktorým bola žaloba navrhovateľa zamietnutá a účastníkom náhrada trov konania nebola priznaná.

Podľa § 250a Občianskeho súdneho poriadku (platného a účinného do 30. júna 2016) žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

Z druhej časti vety vyplýva výnimka z obligatórneho zastúpenia advokátom a táto sa týka aj preskúmania

vecí dôchodkového zabezpečenia, kde predmetná preskúmaná vec nesporne patrí. Znamená to, že v danom konaní navrhovateľ advokátskym koncipientom zastúpený mohol byť. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je treba uvažovať v prípade, ak sa tento odchýlil od znenia príslušných ustanovení a to do takej miery, že by zásadne poprel ich účel a význam. Rovnosť zbraní je inherentným prvkom spravodlivého procesu. Právo na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa aj právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť obhajovať svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane. Princíp rovnosti zbraní sa vzťahuje na všetky aspekty procesu a vyžaduje, aby sa všetky procesné práva uplatňovali za podmienok rovnosti účastníkov.

Odvolací súd v okolnostiach danej veci považuje za rozhodujúce, že priamym dôsledkom toho výkladu ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku, bolo, že na pojednávaní krajského súdu navrhovateľ osobne prítomný bol vypočutí súdom avšak nebol vypočutí ním zvolený právny zástupca resp. poverení advokátsky koncipient, t.j. odborne kvalifikovaná osoba, ktorá nemohla vplyvať na rozhodnutie krajského súdu svojou argumentáciou priamo na pojednávaní, na rozdiel od odporkyne, ktorá túto možnosť v poverenej zástupkyňi mala. Takáto procesnoprávna situácia je v zrejmom protiklade s princípom rovnosti zbraní (čl. 6 ods. 1 dohovoru), resp. so základným právom na rovnosť účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy). Vzhľadom na uvedené skutočnosti došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd opätovne preskúma zákonnosť rozhodnutia odporkyne z hľadiska aj námietok vznesených v odvolaní, t.j. okrem iného zväži pripustenie ďalšieho dokazovania prostredníctvom znalca.

Po riadnom zdôvodnení (§ 157 ods. 2 O.s.p.) nového rozhodnutia znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.